

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyň: a) V. O., b) K. O., zastoupené Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem se sídlem Baranova 1026/33, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 2. 2019, č. j. 4 Az 22/2018 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 27. 3. 2018, č. j.: OAM-563/ZA-ZA14-K01-PD1-2015, žalovaný rozhodl podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), že se žalobkyním neprodluhuje doplňková ochrana.

II.

[2] Žalobkyně podaly proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 15. 2. 2019, č. j. 4 Az 22/2018 - 45. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) podaly proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Podstatou kasační stížnosti je tvrzení stěžovatelek, že žalovaný neprokázal, že od září 2015, kdy jim byla udělena doplňková ochrana, do března 2018, kdy bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí, došlo k zásadní a trvalé změně poměrů v místě jejich původu v Dněpropetrovské oblasti. Žalovaný tak nedostal požadavkům § 53a odst. 4 zákona o azylu a jeho rozhodnutí, kterým jim odepřel prodloužení doplňkové ochrany, bylo proto nezákonné. Žalobkyně odkázaly zejména na rozsudek městského soudu ze dne 18. 7. 2018, č. j. 4 Az 47/2017 – 63, podle nějž nelze za trvání poměrů, které zde byly v době jejího udělení, odepřít prodloužení doplňkové ochrany, a to ani za situace, kdy správní orgán rozhodl v původním řízení o udělení mezinárodní ochrany chybně. Dále odkázaly na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 – 57, podle něhož je nepřipustná revize původního rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany. Městský soud pak pochybil, když aprobeoval nesprávný postup žalovaného.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelek ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatelky ve své argumentaci nevyložily žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatelky se závěry městského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro

pokračování

jeho údajnou nepřezkoumatelnost. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že povinnost soudu posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že byl městský soud povinen reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelkami a tu obsáhle vyvrátit; jeho úkolem bylo uchopit obsah a smysl žalobní argumentace a vypořádat se s ní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130). V tomto ohledu napadený rozsudek městského soudu plně ob stojí.

[9] Nejvyšší správní soud dále odkazuje na svou judikaturu týkající se prodlužování doplňkové ochrany. Meritem rozhodnutí podle § 53a zákona o azylu je posouzení, zda situace v zemi původu znamená pro cizince hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tuto skutečnost je správní orgán povinen při každé žádosti o prodloužení doplňkové ochrany hodnotit (srov. rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 – 57, či usnesení ze dne 31. 8. 2009, č. j. 7 Azs 59/2009 – 124). Správní orgán zkoumá zejména, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě stabilizovala a tato změna je natolik významná a má trvalou povahu, že odůvodňuje zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (srov. usnesení ze dne 4. 3. 2018, č. j. 6 Azs 369/2017 – 41).

[10] V nyní projednávané věci žalovaný v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu hodnotil, zda trvají důvody, pro které byla stěžovatelkám udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu. Zároveň se vypořádal s tvrzeními, které stěžovatelky uvedly jako důvody pro prodloužení doplňkové ochrany týkající se zejména špatné bezpečnostní situace na Ukrajině. Žalovaný nedospěl k závěru, že by stěžovatelkám v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu, což doložil podklady, které v průběhu správního řízení shromáždil. Požadavky na informace o zemi původu vyjádřené v judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publ. pod č. 1825/2009 Sb. NSS) žalovaný respektoval. Stěžovatelky měly možnost předložit vlastní podklady či navrhnout důkazy v rámci své výpovědi či v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Žalovaný pracoval s informacemi o zemi původu, které byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální ve vztahu ke stěžovatelkami uvedeným skutečnostem a ověřené z různých zdrojů.

[11] Tento závěr dále přezkoumal městský soud a to ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Rozhodnutí považoval za obsažné, podložené řadou objektivních a aktuálních zpráv a informací o situaci v oblastech Ukrajiny, které jsou jednak zasázeny dlouhodobě probíhajícím konfliktem, jednak oblastí, které s těmito sousedí. Poukázal na skutečnost, že v době udělení doplňkové ochrany byl konflikt v počátcích a z bezpečnostního důvodu tak nebylo možné zcela vyloučit, že se nebude šířit do dalšího okolí. V době vydání žalobou napadeného rozhodnutí však již bylo naprosto patrné, že tento konflikt je situován ve dvou oblastech jihovýchodní Ukrajiny (Doněcká a Luhanská) a ohraničen tzv. linií dotyku, na další území Ukrajiny nepřerůstá. Rovněž tak došlo v mezidobí ke znatelnému snížení intenzity bojů v separatistických regionech (tzv. zamrznutí konfliktu) a tím i ke snížení ohrožení oblastí, které s nimi sousedí.

[12] Co se týče vlastní bezpečnostní situace na Ukrajině, i zde odpovídá judikatura Nejvyššího správního soudu na vznášené námitky (srov. usnesení ze dne 15. 1. 2015,

č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, potvrzované i aktuálnější judikaturou např. usnesení ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 Azs 59/2017 – 27, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 85/2017 – 37, ze dne 31. 10. 2018, č. j. 5 Azs 45/2018 – 31, ze dne 21. 2. 2019, č. j. 1 Azs 310/2018 – 45, ze dne 9. 1. 2020, č. j. 4 Azs 361/2019 – 31, či rozsudek ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 Azs 402/2017 – 48). Dněpropetrovská oblast, kde žily stěžovatelky před svým odchodem do České republiky a kde mají dosud byt, se nenachází v zóně, která by byla zasažena boji.

[13] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že bezpečnostní a ekonomická situace na Ukrajině je problematická. Na druhou stranu je třeba uvést, že ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod 1840/2009 Sb. NSS) vyhrazuje doplňkovou ochranu pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení života a zdraví žadatele o mezinárodní ochranu, což rozhodně není případ stěžovatelkami tvrzených obav.

[14] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že nikterak nezlehčuje pozici stěžovatelek a chápe jejich obtížnou situaci. Prostřednictvím azylového řízení však nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatelky si nemohou zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatelky ve správním řízení samy uvedly, že usilují o legální pobyt v České republice. Pokud mají stěžovatelky zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usilovaly prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu